

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 3. března 2021 v trestní věci odsouzeného [údaje o účastníkovi], o stížnosti odsouzeného proti usnesení Okresního soudu v Liberci ze dne 4. února 2021, č.j. 6 PP 1/2021-20,

takto:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu se stížnost zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením rozhodl Okresní soud v Liberci tak, že se podle § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku zamítá žádost odsouzeného [celé jméno odsouzeného] o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v trvání 242 (dvě stě čtyřicet dvou) dní uložených rozsudkem Okresního soudu v Liberci ze dne 18. 8. 2017, č. j. 28 T 27/2015-115, ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 13. 9. 2019, č. j. 28 T 27/2015-155, a dále ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 2. 6. 2020, č. j. 28 T 27/2015-175.

2. Proti uvedenému usnesení podal odsouzený v zákonné lhůtě stížnost, ve které uvádí, že má za sebou teprve první hodnotící období, přičemž do I. prostupné skupiny vnitřní diferenciaci může být přeřazen až po uplynutí dvou hodnotících období, tedy krátce před vykonáním celého trestu odnětí svobody. Své povinnosti ve výkonu trestu odnětí svobody řádně plní a uvědomil si svá dřívější pochybení. Získal také jednu kázeňskou odměnu ve formě pochvaly za práci na oddíle. Žádost o podmíněné propuštění podal proto, aby pomohl své manželce, která musí pečovat o dvě nezletilé děti, což je v době pandemie koronaviru SARS CoV-2 velmi obtížné. V případě podmíněného propuštění okamžitě nastoupí do zaměstnání, ve kterém působil již před nástupem do výkonu trestu odnětí svobody. S ohledem na výše uvedené proto žádá krajský soud o změnu napadeného usnesení v jeho prospěch.

3. Krajský soud z podnětu včas a řádně podané stížnosti podle § 147 odst. 1 tr. řádu přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost řízení vyhlášení usnesení předcházejícího, a dospěl k závěru, že stížnost odsouzeného není důvodná.

4. V řízení, které vyhlášení napadeného usnesení předcházelo, neshledal krajský soud žádná pochybení. Odsouzený byl o konání veřejného zasedání včas a řádně vyrozuměn a bylo tedy zachováno jeho právo na přípravu. Veřejné zasedání proběhlo v přítomnosti odsouzeného, kterému byl poskytnut dostatečný prostor se k věci vyjádřit, a byly provedeny všechny důkazy, které poskytly řádný podklad pro posouzení věci. V souladu s příslušným ustanovením trestního řádu byly čteny žádost odsouzeného, příslib práce, příslib bydlení, hodnocení věznice, aktuální opis z rejstříku trestů, předmětná trestní rozhodnutí a další listinné důkazy. Vyslechnuti byli odsouzený a vychovatelka Bc. [jméno] [příjmení]. Napadené rozhodnutí bylo řádně vyhlášeno a odůvodněno v přítomnosti odsouzeného a byl mu dán prostor k vyjádření se stran opravného prostředku. Krajský soud tedy konstatuje, že nedošlo k porušení práva na spravedlivý proces.

5. Podle § 88 odst. 1 tr. zákoníku může odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a za a) odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, nebo za b) odsouzený, jenž nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin (v tomto ustanovení podrobně specifikovaný) a který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody,

vykonat alespoň třetinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody“.

6. Z citovaného ustanovení je zřejmé, že předpokladem podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je kumulativní naplnění podmínek v daném ustanovení specifikovaných, tzn. vykonání potřebné části uloženého trestu odnětí svobody, polepšení odsouzeného a naplnění očekávání, že odsouzený povede řádný život, jímž se rozumí život bez páčání společensky škodlivé činnosti trestného či přestupkového charakteru. Krajský soud považuje za potřebné zdůraznit, že zákonná úprava institutu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nezakládá povinnost soudu podmíněně propustit z výkonu trestu odnětí svobody každého odsouzeného, který o takový postup požádá. Naopak soud může, za určitých zákonem specifikovaných okolností, učinit výjimku a přistoupit ke zmírnění trestu v podobě podmíněného propuštění z jeho výkonu. Institut podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody není ze strany odsouzených nárokovatelný, ale je prostředkem dobrodiní ve vztahu k pachatelům trestné činnosti, kteří mají snahu po nápravě, došlo k jejich resocializaci a s vysokou mírou pravděpodobnosti od nich lze očekávat, že povedou řádný život.

7. Soud prvního stupně na základě provedeného dokazování nejprve dospěl ke správnému závěru, že odsouzený již vykonal potřebnou část trestu odnětí svobody, která v tomto případě činí, s ohledem na skutečnost, že odsouzený již byl dříve ve výkonu trestu odnětí svobody, výkon alespoň poloviny uloženého trestu odnětí svobody ve smyslu § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku. Odsouzený byl dodán do výkonu trestu odnětí svobody dne 4. 9. 2020 a výstup má plánován na den 4. 5. 2021 (viz. rozsudková data k aktuálnímu věznění). Polovina trestu tak uplynula v lednu 2021 a první (časová) podmínka je proto splněna.

8. V případě druhé podmínky nezbytné pro podmíněné propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody, tj. polepšení ve výkonu trestu odnětí svobody, lze přisvědčit závěru soudu prvního stupně, že u odsouzeného započal proces pozitivních změn v jeho chování a hodnotových postojích. Odsouzený si plní své povinnosti ve výkonu trestu odnětí svobody, získal jednu kázeňskou odměnu, zatímco kázeňsky trestán nebyl a rovněž je pracovně zařazen. Vzhledem k trestní minulosti odsouzeného, která bude rozvedena níže, by však bylo i s ohledem na relativně krátkou délku vykonávaného trestu odnětí svobody nanejvýš žádoucí, aby bylo možno chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody hodnotit jako nadprůměrné tak, aby jej bylo možno dávat za vzor ostatním odsouzeným. Krajský soud si je vědom, že odsouzený má vzhledem k délce vykonávaného trestu odnětí svobody omezené možnosti k tomu, aby dosáhl přeřazení do I. přístupné skupiny vnitřní diferenciací a svým dlouhodobým řádným přístupem k plnění povinností ve výkonu trestu odnětí svobody tak prokázal stálost a trvalost pozitivních změn v jeho hodnotových postojích. Nicméně i přesto bylo nepochybně v silách odsouzeného, aby například pravidelným plněním povinností i nad stanovený rámec prokázal nadprůměrný přístup k výkonu trestu odnětí svobody, který by tak převážil nad riziky vyplývajícími z jeho trestněprávní narušenosti. V tomto směru pouze krajský soud připomíná, že všechny podmínky stanovené § 88 odst. 1 tr. zákoníku pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je nutno hodnotit v jejich vzájemném kontextu, nikoli izolovaně, a proto ani dobré, nikoli však nadprůměrné chování odsouzeného ve výkonu trestu odnětí svobody, nemůže převážet nad riziky vyplývajícími z jeho relativně pestré kriminální minulosti.

9. Jak již bylo naznačeno výše, krajský soud se ztotožňuje i se závěry soudu prvního stupně stran třetí podmínky nezbytné pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, tj. posouzení pozitivní prognózy vedení řádného života do budoucna, kterou soud prvního stupně vzhledem k trestní minulosti odsouzeného považuje za nesplněnou. Při posuzování této podmínky soudy obvykle přihlížejí ke třem dílčím kritériím, a to k zajištění bydlení, zajištění zaměstnání a trestní minulosti odsouzeného. Odsouzený má zajištěno sociální zázemí a zaměstnání, jak je patrné z příslibu [jméno] [příjmení] na č.l. 4 a potvrzení zaměstnání od společnosti JIKOS PP s.r.o na č.l. 2. Nicméně i přes splnění těchto dvou dílčích kritérií má

krajský soud obdobně jako soud prvního stupně pochybnosti o tom, zda by byl odsouzený vzhledem k jeho trestní minulosti schopen vést na svobodě řádný život. Krajský soud samozřejmě respektuje závěry Ústavního soudu České republiky vyjádřené v nález ze dne 28. 11. 2018, sp. zn. II. ÚS 482/18, podle kterých má být institut podmíněného propuštění otevřený všem odsouzeným, tedy i odsouzeným – recidivistům, kdy posouzení očekávání, zda odsouzený povede v budoucnu řádný život nelze založit na pouhých počtech odsouzení či výkonu trestů odnětí svobody. Na druhou stranu však krajský ani okresní soud neporušují zásadu ne bis in idem, pokud při rozhodování o žádosti o podmíněné propuštění zohlednily trestní minulost odsouzeného, což při svém rozhodování opakovaně potvrdil i Ústavní soud České republiky, který např. v usnesení sp. zn. I. ÚS 2531/16 ze dne 8. 3. 2017 uvedl, že „zohlednění trestní minulosti nepředstavuje porušení ústavní zásady ne bis in idem ve smyslu čl. 40 odst. 5 Listiny, neboť pro zodpovězení otázky, zda od stěžovatele lze očekávat, že v budoucnu povede řádný život, jsou tyto skutečnosti a jejich zhodnocení klíčové; obava z opětovného páčání trestné činnosti, založená na dřívější zkušenosti, je tak pro soud logicky jedním ze stěžejních hledisek posuzování důvodnosti žádosti o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Krajský soud v této souvislosti zdůrazňuje, že účinná ochrana společnosti před pachateli trestných činů je jednou ze základních funkcí trestního práva a soudy jsou proto povinny při rozhodování o podmíněném propuštění přihlídnout také k trestní minulosti odsouzeného, aby byla chráněna společnost před jeho případným dalším protiprávním jednáním. Odsouzený má v opise z rejstříku trestů celkem 9 záznamů převážně za trestný čin zanedbání povinné výživy podle § 196 tr. zákoníku. I když k převážné části odsouzení nelze z formálního hlediska přihlížet, neboť se u nich uplatní fikce, v jejímž důsledku se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, lze i tato odsouzení zohlednit při posuzování podmínky vedení řádného života tak, aby mohl být učiněn plnohodnotný závěr stran budoucí prognózy vedení řádného života. Takový závěr mimo jiné potvrzují také rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18. 12. 2013, sp. zn. 8 Tdo 1350/2013 či Ústavního soudu České republiky ze dne 1. 12. 2005, sp. zn. II. ÚS 715/04, podle nichž: „I když předchozí odsouzení nezakládá přitěžující okolnost recidivy ve smyslu § 42 písm. p) tr. zákoníku, musí soud hodnotit poměry a možnosti nápravy obviněného, jeho sklony k páčání trestné činnosti, vztah ke společenským hodnotám chráněným trestním zákoníkem, možnosti jeho nápravy nebo naopak míru rezistence vůči nápravě. Musí zkoumat i trestní minulost obviněného, zda předchozí odsouzení a hrozby výkonem trestu jej neodradily od páčání trestné činnosti“ „Zahrazení odsouzení anebo zákonná fikce, že se na pachatele hledí, jako by nebyl odsouzen, nebrání soudu, aby při hodnocení osoby pachatele přihlédl ke skutečnosti, že pachatel v minulosti spáchal trestné činy a z této skutečnosti vyvodil příslušné závěry, pokud jde o jeho sklony k páčání trestné činnosti určité povahy, jeho vztah k hodnotám chráněným trestním zákonem a prognózu jeho dalšího chování.“. Na odsouzeného bylo v minulosti bez požadovaného účinku působeno převážně alternativními tresty v podobě např. podmíněného trestu odnětí svobody či trestu obecně prospěšných prací. Ačkoli odsouzený tyto tresty v převážné části řádně vykonával, nelze pominout, že ve dvou případech muselo být rozhodnuto o jejich přeměně v nepodmíněný trest odnětí svobody. Odsouzenému taktéž bylo již jednou v minulosti poskytnuto dobrodíní v podobě podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (trestní věc vedená u Okresního soudu v Liberci pod sp. zn. 2 T 24/2013). S ohledem na výše uvedené lze proto přisvědčit závěru soudu prvního stupně, že odsouzený v současné době, s ohledem na jeho již nikoli zanedbatelné kriminální narušení, nesplňuje podmínky pro to, aby mohl být z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně propuštěn a to ani při užití instrumentů specifikovaných v ustanovení § 89 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku (v tomto směru lze poukázat zejména na výše zmíněné alternativní tresty, které odsouzený řádně nevykonával).

10. Krajský soud proto stížnost odsouzeného podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu jako nedůvodnou zamítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není žádný další řádný opravný prostředek přípustný.

Liberec 4. února 2021

Mgr. Denisa Šmídová
soudkyně

Rozhodnutí nabylo právní moci dne 3. března 2021.